

Økonomirapport 1. tertial 2020

Hovedrapport med økonomisk analyse

Innhold

Rådmannens oppsummering	3
Kort om samfunnsutviklingen i Grimstad i rapporteringsperioden.....	4
Sammendrag av kommunens økonomitall i perioden	5
Hovedoversikt perioderesultat og årsprognose.....	6
Oversikt samlede netto driftskostnader	7
Kultur- og oppvekstsektoren.....	8
Helse- og omsorgssektoren.....	11
Samfunn- og miljøsektoren.....	16
Overføringer til kirke- og trossamfunn	18
Administrasjon, stab og andre felleskostnader	19
Forslag budsjettendringer drift.....	23
Investeringer	24
Økning i budsjetttramme.....	24
Status i pågående større investeringsprosjekter	25

Rådmannens oppsummering

Rådmannen legger frem 1. tertialrapport med stort merforbruk på i underkant av 11 mill kr. Det har de siste tre årene vært arbeidet med store organisatoriske endringer og tjenesteutvikling for å tilpasse drift, både til morgendagens tjenester og den økonomiske situasjonen. Grimstad kommune har over mange år hatt merforbruk i drift, men samtidig hatt ekstraordinære finansinntekter som har dekket opp for dette. Disse inntektene vil med all sannsynlighet ikke fortsette fremover.

For 2020 og handlingsplanperioden er det lagt opp til innsparingstiltak for å kunne drive i tråd med budsjett. Med høyt driftsnivå i inngangen til året, har det vært ikke vært mulig å redusere nok til å komme i budsjettmessig balanse første halvår. Merforbruket er også så stort at det vil være urealistisk å forvente at dette kan hentes inn i løpet av året. Rådmannen mener det mest realistiske nå, er å oppnå månedlig balanse mellom drift og budsjett mot slutten av året.

De kommunale tjenestene er i stor grad lovpålagte og betyr mye for innbyggerne i Grimstad kommune. Innsparingene må handle om redusert nivå på tjenester, avgrensning av tilbud og effektivisering av drift. Tiltakene vil påvirke tilbudet til innbyggerne og innebære nedbemanning. Disse prosessene har tatt lengre tid enn forventet, og merforbruket er i stor grad en konsekvens av det.

Omfang og type tjenester er bundet opp i vedtak, og kan ikke endres umiddelbart siden tildeling er hjemlet både i særlovgivning og forvaltningslov. Nedbemanning skjer i dialog med tillitsvalgte og følger avtaleverket partene imellom. Dette skjer nå gjennom en innsparingsplan som oppdateres med nye puljer med nedbemanning. Planen skal sikre at behov for nedbemanning blir sett opp mot ledige stillinger, og at nedbemanning skjer etter kriterier partene er blitt enige om.

Høyt sykefravær og stor innleie med overtidbruk bidrar også til det store merforbruket. Organisasjonen arbeider med tiltak for å redusere sykefraværet. Vi har en organisasjon som over tid har stått i endring, og som har strukket seg langt for å lykkes. Grimstad kommune har svært kompetente medarbeidere som leverer kvalitetstjenester hver dag. Det er stort press på organisasjonen for å drive i budsjettmessig balanse. Det krever mye av både medarbeidere og ledere.

Fra 12.mars og frem til i dag har covid-19 ført til store endringer i hvordan hele organisasjonen jobber. Skoler og barnehager og kulturtilbud ble stengt på kort varsel, og hele sektoren snudde seg raskt rundt og leverte digital oppfølging av barn og unge. Innenfor helse og omsorgssektoren har god planlegging og effektiv rigging av nye tiltak vært kombinert med ordinær drift i helse- og omsorgssektoren. Rådmannen takker alle medarbeidere for innsatsen i en ny og krevende situasjon. Covid-19 har ført til endringer for brukere, pasienter og pårørende - og for alle barn og foreldre. Det har vært stor forståelse, fleksibilitet og medvirkning fra alle parter for å løse situasjonen på en best mulig måte.

Denne tertialrapporten er lagt opp etter ny mal, og rådmannen ønsker tilbakemelding på om den gir nok og relevant styringsinformasjon. Vi har konsentrert tertialrapporten om økonomiske forhold og vil beskrive mer av driften i årsmeldingen. Enhetsrapportene er fremdeles etter gammel mal, og vil ved neste tertialrapportering være etter ny mal.

Årsverksoversikten er lagt om slik at den viser hvor mange årsverk den enkelte enhet har budsjettmessig dekning for og hvor mye de forbruker. Differansen er stor og skyldes at det har vært to parallelle system; tildelte årsverk gjennom mange år og budsjetttramme for enheten. Reduserte rammer har ikke i stor nok grad ført til reduksjon i årsverk. Budsjetttramme skal være styrende for enhetens og sektorens drift.

Tone Marie Nybø Solheim
rådmann

Kort om samfunnsutviklingen i Grimstad i rapporteringsperioden

Befolkningsutvikling

Befolkningen i kommunen fortsatte å øke i årets første måneder. Ved årsskiftet hadde kommunen et innbyggertall på 23 544. Kvartalstallene fra SSB viser at dette økte til 23 610 ved utgangen av mars. Økningen på 66 personer tilsvarer en vekst på 0,28 %, eller ca. 1,1 % annualisert. Det ble født 30 flere personer enn det døde i kommunen i perioden, og den øvrige befolkningsveksten skyldes netto tilflytting og innvandring.

Tabell over kvartalsvis befolkningsendring i første kvartal. (kilde SSB)

	4.kv 2019	1.kv 2020
Befolkning ved inngangen av kvartalet	23 485	23 544
Fødte	54	65
Døde	41	35
Fødselsoverskudd	13	30
Innvandring	49	47
Utvandring	9	8
Innflytting, innenlandsk	212	260
Utflytting, innenlandsk	209	263
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	43	36
Folkevekst	59	66
Befolkning ved utgangen av kvartalet	23 544	23 610

Arbeidsmarked og -ledighet

Som en følge av tiltakene mot koronaepidemien, økte arbeidsledigheten i kommunen betraktelig i perioden som i landet for øvrig. Ved utgangen av april var det registrert 990 helt ledige arbeidssøkere i kommunen tilsvarende 8,6%. Antall delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak i kommunen var 575 personer, tilsvarende 5%. Tilsvarende tall for Agder fylke var hhv 8,9% og 9,5%.

Målt i forhold til årsskiftet, økte andel helt ledige arbeidssøkere i kommunen fra 2,5% til 8,6%, mens andel delvis ledige og arbeidssøkere på tiltak økte fra 1,9% til 5%.

Etter en stor økning i ledigheten i kommunen i mars og tidlig april, så man tegn til en nedgang i siste delen av april.

Økt arbeidsledighet gir seg negative utslag i kommuneøkonomien ved reduserte skatteinntekter og økte kostnader, men den største effekten i kommuneregnskapet er ventet utover i budsjettåret.

Andre forhold

1. tertial 2020 har vært en uvanlig periode. Koronapandemien og tiltakene som er iverksatt i forbindelse med virusutbruddet, har hatt stor innvirkning på driften av Grimstad kommune. Fremdeles er det stor usikkerhet rundt de langvarige virkningene av pandemien og tiltakene som ble satt i verk, og hvordan disse vil påvirke driften resten av året.

Rådmannen presenterer et nytt tertialformat fra 1.tertial. Formatet er foreløpig kun implementert i hovedrapporten (sektorrapporten). Enhetsrapportene er etter gammel mal, men vil bli oppdatert fra 2.tertial. Rådmannen har rendyrket tertialrapporten som en økonomirapport og formatet er endret.

Sammendrag av kommunens økonomitall i perioden

Per 1.tertial er det et samlet netto merforbruk på 10,8 mill kr. Merforbruket i sektorene (utenom finansområdet) er samlet på 17,2 mill. kr. Helse- og omsorgssektoren har et budsjettavvik på -10,8 mill kr (5,1%), mens kultur og oppvekst har et avvik på -7,9 mill kr (4%). I sektorene stab, samfunn og miljø og fellesområder er det moderate mindreforbruk, mens finansområdet har merinntekter på 6,5 mill kr.

Samlet prognose for året er på -52,7 mill kr. Helse og omsorg forventer et merforbruk på i underkant av 25 mill kr mens tilsvarende prognose for kultur- og oppvekstsektoren har et merforbruk på 17,7 mill kr. Årsprognosen for finansområdet er foreløpig satt til 10 mill kr i mindreinntekt. I all hovedsak er usikkerheten knyttet til skatteinngangen lokalt og nasjonalt.

Skatt og inntektsutjevning skatt har et vedtatt budsjett for 2020 på kr 713,7 mill Dette er likt med beregningene fra staten for Grimstad ("Grønt hefte"). I revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2020, som behandles endelig i juni, anslår regjeringen at skatteinngangen i landets kommuner vil reduseres med 1,1% sammenlignet med faktisk skatteinngang i 2019, til samlet kr 168,3 milliarder i 2020. KS mener at det er knyttet stor usikkerhet til dette skatteanslaget. Rådmannen har likevel foreløpig lagt dette tallet i RNB til grunn i beregningene i prognosen. Dersom dette blir endelig resultat, vil inntektssvikten bli ca. kr 15,0 mill. I Grimstad har vi over flere regnskapsår hatt en situasjon der merforbruket i sektorene har vært dekket inn gjennom høyere skatteinngang, lokalt og nasjonalt, enn budsjettert. Når dette ser ut til å ikke bli tilfelle i 2020, så er det hovedforklaringen på at vi har en årsprognose på over 50 mill kr i merforbruk.

Lønn er den største kostnadsdriveren i kommunen og merforbruket på denne posten er etter 1. tertial i underkant av 25 mill kr. Det brukes mer årsverk enn det budsjetttrammen gir rom for, og samlet sett utgjør avviket i overkant av 50 årsverk.

Sykefraværet har økt fra 9,6% til 9,8% i forhold til samme periode i fjor. Det er nedgang i fraværet for kultur- og oppvekstsektoren, samfunns- og miljøsektoren og stabsfunksjonene, mens sykefraværet øker i helse- og omsorgssektoren.

Koronaeffekt på økonomien

Staten har bevilget 3,75 mrd kr til kommunene for å dekke utgiftsøkninger og inntektstap som følge av korona. Grimstads andel av dette er 16,3 mill kr. Rådmannens forslag til budsjettendringer gir sektorene full kompensasjon for de direkte kostnadene som er regnskapsført i 1. tertial. For å kunne dekke kostnader/tapte inntekter fra og med mai, er rådmannen avhengig av at kommunestyret gir mandat til løpende budsjettregulering opp mot midler gitt fra staten som øvre ramme. Det vises til forslag til vedtak i saken.

Det er i tillegg vedtatt å kompensere kommunene for tapt foreldrebetaling for SFO og barnehage i den perioden det har vært stengt. Grimstads andel av dette 4,6 mill kr og dette foreslås å overføres kultur- og oppvekstsektoren.

Rådmannen er svært bekymret for den sannsynlige utviklingen i skatteinngang nasjonalt.

Regjeringens anslag for lønnsvekst er redusert fra 3,6% i statsbudsjettet til 1,5% i revidert nasjonalbudsjett. Dersom dette blir resultatet vil det bidra positivt i kommuneresultatet for 2020. Det er imidlertid knyttet mye usikkerhet til dette anslaget, for i realiteten innebærer det ikke lønnsoppgjør for kommunens ansatte i 2020. Hele økningen går med til overheng og lønnsglidning fra 2019. Rådmannen har derfor valgt å flytte hele lønnsoppgjørsposten fra sektorenes budsjettammer til fellesområdet.

Arbeidsgiveravgiften for mai og juni er besluttet redusert med 4 prosentpoeng. Dette vil utgjøre en besparelse for Grimstad kommune på flere mill kr.

Styringsrenta er nå satt til 0 og det reduserte rentenivået vil redusere finanskostnadene. Foreløpig besparelse for netto finanskostnader er 3 mill kr.

Alt av koronarelaterte utgifter er bokført på et eget prosjektnummer i regnskapet. Ved utgangen av april er det ført ca 3,3 mill kr. Utgiftene dreier seg i hovedsak om kjøp av smittevernutstyr og merkostnader lønn knyttet til ansatte i karantene. Det er i tillegg åpnet en luftveisklinikk på gamle Brannstasjonen legesenter og en

beredskapsavdeling på Frivolltun bo- og omsorgssenter. Kostnadene til dette føres på koronaprojektet. Rådmannen vil rapportere på koronautgiftene i hver økonomiorientering fremover.

Hovedoversikt perioderesultat og årsprognose

Perioderesultat	Per 30.04.2020			2020			30.04.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Pronose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Rammetilskudd	-265 170	-266 310	-1 140	-654 812	-654 812	0	-235 268
Innteks- og formuesskatt	-192 619	-188 784	3 835	-623 000	-638 000	-15 000	-193 256
Eiendomsskatt	-22 338	-22 450	-112	-70 400	-70 400	0	-23 421
Andre eksterne driftsinntekter	-18 300	-14 555	3 746	-63 614	-63 614	0	-22 848
SUM EKSTERNE DRIFTSINTEKTER	-498 427	-492 099	6 329	-1 411 826	-1 426 826	-15 000	-474 792
Bevilgninger til drift / driftskostnader	528 590	505 800	-22 790	1 403 975	1 353 496	-50 479	522 657
Avskrivninger	84 093	82 606	-1 487	82 889	82 889	0	73 191
SUM NETTO DRIFTSKOSTNADER	612 511	588 406	-24 277	1 486 864	1 436 385	-50 479	595 848
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	114 084	96 307	-17 948	75 038	9 559	-65 479	121 056
Renteinntekter	-4 968	-3 650	1 318	-14 723	-17 723	-3 000	-3 290
Utbytter	0	0	0	-18 657	-18 657	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0		0	0	0
Renteutgifter	16 206	16 243	38	43 469	49 469	6 000	14 253
Avdrag på lån	19 446	19 560	113	57 151	57 151	0	19 450
NETTO FINANSUTGIFTER	30 684	32 153	1 469	67 240	70 240	3 000	30 413
Motpost avskrivninger	-84 093	-83 563	530	-83 563	-83 563		-73 191
NETTO DRIFTSRESULTAT	60 675	44 897	-15 949	58 715	-3 764	-62 479	78 278
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	112	0	-112	0	-103	-103	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	-2 307	-760	1 547	0	5 757	5 757	3 896
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-4 171	-418	3 752	-4 171	0	4 171	-1 904
Dekning av tidligere års merforbruk							0
SUM DISPONERING/DEKNING	-6 366	-1 178	5 187	-4 171	5 654	9 825	1 991
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	54 309	43 719	-10 762	54 544	1 890	-52 654	80 269

Oversikt samlede netto driftskostnader

(tall i kr 1000)

Kommunens samlede netto driftskostnader	30.04.2020				2020			30.04.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	% avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Støttefunksjoner	14 604	15 058	455	3,0 %	41 031	41 031	0	14 594
Kultur & Oppvekst	203 248	195 364	-7 884	-4,0 %	567 312	547 112	-17 700	191 423
Samfunn & Miljø	51 681	52 551	872	1,7 %	-872	-872	0	327 825
Fellesområder	31 327	31 400	71	0,2 %	60 070	60 070	0	26 838
Kirke og trosamfunn	8 928	8 928	0	0,0 %	20 763	20 763	0	8 292
Finansområdet	-476 339	-469 864	6 475	-1,4 %	-1 357 019	-1 367 019	-10 000	-543 389
Helse & Omsorg	220 787	210 037	-10 751	-5,1 %	604 645	579 691	-24 954	207 318
Netto driftskostnader	54 236	43 474	-10 762	-24,8 %	-64 070	-119 224	-52 654	232 901
Netto personalkostnader	396 718	371 618	-25 099	-6,8 %				
Kjøp av konsulenttenester	2 851	1 218	-1 631	-133,9 %				
Kjøp av tjenester fra private	76 825	73 660	-3 163	-4,3 %				
Andre sektorkostnader	225 166	220 709	-4 457	-2,0 %				
Sektorinntekter	-657 418	-633 827	23 591	-3,7 %				
Netto driftskostnader	44 142	33 378	-10 759	-32,2 %				

Per 30.04.2020			
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	1 379	1 327	-52

Stillingsoversikt i %	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Heltid	46,50 %	47,50 %
Deltid	53,50 %	52,50 %
	100 %	100 %

	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Sykefravær i %	9,58 %	9,79 %

Ved utgangen av 1.tertial er det et samlet merforbruk i sektorene på 17,2 mill kr. Helse- og omsorgssektoren har et budsjettavvik på -10,8 mill kr (5,1%), mens kultur- og oppvekstsektoren har et avvik på -7,9 mill kr (4%). I sektorene stab, samfunns- og miljøsektoren og fellesområder er det moderate mindreforbruk.

Finansområdet har et mindreforbruk på 6,5 mill kr og det samlede merforbruket for Grimstad kommune er derfor 10,8 mill kr.

Samlet prognose for året er på -52,7 mill kr. Helse- og omsorgssektoren forventer et merforbruk på i underkant av 25 mill kr, mens tilsvarende prognose for kultur- og oppvekstsektoren har et merforbruk på 17,7 mill kr.

Årsprognosen for finansområdet er foreløpig satt til 10 mill kr i mindreinntekt. I all hovedsak er usikkerheten knyttet til skatteinntangen lokalt og nasjonalt.

Det er personalkostnadene som har det største merforbruket med 25 mill kr. Noe av dette er finansiert med koronamidler (ca 1 mill kr) og noe er finansiert gjennom fondsmidler. Men det forklarer en liten andel av merforbruket på netto lønn (lønn fratrukket NAV-refusjoner). Som årsverksoversikten viser så er merforbruket, mot hva lønnsbudsjettet gir rom for, samlet sett på i overkant av 52 årsverk. Det pågår nedbemanningsarbeid og spesielt innenfor kultur- og oppvekstsektoren er de samlede årsverkstillene på vei ned.

Det er også merforbruk på postene kjøp av konsulenttenester (1,6 mill kr), kjøp av tjenester fra private (3,2 mill kr) og andre sektorkostnader. Merforbruket på kjøp av konsulenttenester skyldes i hovedsak juridisk bistand og konsulentkjøp i forbindelse med reguleringssaker. Kjøp av private tjenester gjelder driftstilskudd til private barnehager, leger og fysioterapeuter. Hovedposten (ca 2,2 mill kr) ligger på overføringer til private barnehager vedrørende ekstrasbemanning og driftstilskudd.

Rådmannen presenterer nå en oversikt over hva lønnsbudsjettet dekker av årsverk og det er et forbruk av årsverk på 52 mer enn det budsjetttrammene har rom for.

Andelen som har 100%-stilling er økt fra 1%-poeng fra samme periode i fjor. Fordelingen er vist i sektorrapportene og i vedlegg til rapporten ligger tallene på enhetsnivå.

Sykefraværet har økt fra 9,6% til 9,8% i forhold til samme periode i fjor. Det er nedgang i fraværet for kultur- og oppvekstsektoren, samfunns- og miljøsektoren og stab, mens fraværet øker i helse- og omsorgssektoren.

Kultur- og oppvekstsektoren

Kommunalsjef: Solfrid Marie Døhlen

Økonomioversikt

(tall i kr 1000)

Kultur- og oppvekst sektoren	Per 30.04.2020				2020			Per 30.04.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	% Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Kommunale barnehager	13 464	12 894	-570	-4,4 %	34 770	34 270	-500	11 920
Tilskudd private barnehager	56 210	54 780	-1 430	-2,6 %	172 125	168 125	-4 000	55 201
Barne- og ungdomsskoler	91 792	85 728	-6 064	-7,1 %	241 511	230 511	-9 000	81 623
Spesialpedagogisk enhet	4 887	4 097	-790	-19,3 %	13 690	11 690	-1 500	4 488
Kvalifiseringstjenesten	4 381	5 476	1 095	20,0 %	21 280	21 280	0	8 248
Kulturtjenesten med bibliotek	11 311	11 475	164	1,4 %	28 277	28 577	300	9 590
Sektorens fellesområde mv	21 203	20 914	-289	-1,4 %	55 659	52 659	-3 000	20 353
Netto sektorkostnad	203 248	195 364	-7 884	-4,0 %	567 312	547 112	-17 700	191 423
Netto personalkostnader	150 082	136 178	-13 904	-10,2 %				147 044
Kjøp av konsulenttjenester	287	27	-260	-963,0 %				687
Kjøp av tjenester fra private	58 465	56 073	-2 391	-4,3 %				56 316
Andre sektorkostnader	18 214	17 479	-735	-4,2 %				21 691
Sektorinntekter	-23 799	-14 394	9 405	-65,3 %				-34 315
Netto sektorkostnad	203 248	195 364	-7 884	-4,0 %				191 423

	Per 30.04.2020		
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	591	571	-20

Stillingsoversikt i %	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Heltid	57,4 %	58,4 %
Deltid	42,6 %	41,6 %
	100,0 %	100,0 %

	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Sykefravær i %	8,9 %	8,2 %

Sammendrag

Seks av skolene har et stort merforbruk pr. 1. tertial på 5,4 mill, fire av skolene har satt i gang store og omfattende tiltak gjennom nedbemanning av midlertidige stillinger, vikariater, innkjøpsstopp osv. Dette vil ikke få effekt før 01.08.2020, en 5/12-dels effekt gjennom hele 2020. Prognose for året 2020 ser ut til å bli et sted mellom 8 og 10 mill i merforbruk for skolene.

Private barnehager har et økonomisk merforbruk basert på enkeltvedtak knyttet til barnehageloven §19a spesialpedagogisk hjelp, og §19g søknad knyttet til funksjonshemmende barrierer for barnet. Dette er lovpålagte oppgaver som kan være vanskelig å forutse på grunn av ulike individbehov knyttet til enkeltvedtakene.

Oppvekstsektoren har ca 20 årsverk for mye i arbeid sett ut fra tildelt budsjetttramme, og nedbemanning i sektoren har berørt mange enheter i 2020. Arbeidet gjennomføres i sektoren sammen med HR og økonomiavdelingen. Det tar tid å gjennomføre en nedbemanning som skal sikre rettigheter for våre ansatte, vi vil da ikke få full av effekt av vårt omstilling- og endringsarbeid før tidligst i januar 2021.

Sykefraværet er fortsatt stabilt i oppvekstsektoren, det jobbes systematisk ute på enhetene for å få ned fraværet gjennom hele året.

Den økonomiske driften på enhetsgruppene

Kommunale barnehager

Enhetene skal levere økonomiske tiltak for at våre kommunale barnehager kommer i balanse i 2020. Tiltakene vil bli tett fulgt opp gjennom økonomioppfølgingsmøter, sektorledelsen og økonomiavdelingen frem til 2. tertial.

Tilskudd private barnehager

De vesentligste områdene som gir ett økt forbruk i budsjettet, er omfanget av enkeltvedtak knyttet til barnehageloven §19a som gir spesialpedagogisk hjelp, og §19g som gir økt støtte for barn med funksjonshemmende barrierer. Dette er lovpålagte oppgaver det er vanskelig å gi en god økonomisk prognose siden det er individbaserte vedtak. Det jobbes med det spesialpedagogiske feltet for å redusere enkeltvedtakene

mot en dreining fra individ til systemrettet arbeid og lavterskelarbeid ute i barnehagene.

Spesialpedagogisk enhet

Barn med særskilte behov for spesialpedagogisk tilrettelegging og/eller barn med behov for styrking av grunnbemanning på grunn av funksjonshemmede barriere ute i barnehagene. Vedtakene er fattet med bakgrunn i barnehageloven §19a og 19g. Det tar tid å endre arbeid fra individ til system i barnehagene. Endringen kommer gradvis og vi vil kunne se en bedre effekt at dette i løpet av høsten 2020.

PPT

I vedtaket fra Fylkesmannen, etter gjennomført tilsyn knyttet til spesialundervisning, går det frem at Grimstad kommune har sannsynliggjort at man har lyktes med å rette alle de identifiserte rettepunktene, utenom ett. Det ene punktet handler om at kommunens PP-tjeneste har ventelister på barn/elever som skal ha utredning med sakkyndig vurdering og tilråding knyttet til spesialundervisning. Kommunalsjefen har styrket tjenesten med en midlertidig stilling for å lukke avviket knyttet til ventelister i PPT. PPT vil kunne normalisere driften i løpet av september 2020.

Spesialundervisning

"Dreining av spesialundervisning fra individ til system": Store vedtak som er fattet av skoleeier våren 2019 løper gjennom hele skoleåret frem til sommeren 2020. Vi jobber sammen med PPT med å få ned vedtakene knyttet til sakkyndighet.

Det er satt i gang et stort arbeid knyttet til det spesialpedagogiske feltet i Grimstad kommune, én av fire samlinger er gjennomført i 2020. PPT, skoleeier, skoleledere og aktuelle representanter fra skolene, de private skolene, Utdanningsforbundet og Fagforbundet deltar i dette arbeidet.

Mål

Bli orientert om kommunes utfordringer knyttet til omfang, økonomi og saksbehandling. Identifisere opprettholdende faktorer som hindrer praksisendring

Hvorfor setter vi i gang arbeidet?

- Kvalitet i opplæringen for elever som i dag har spesialundervisning (jf., for eksempel ekspertrapporten Meld. St.t. nr. 6 til Thomas Nordahl og rapporten til Barneombudet «Uten mål og mening»)
- Inkluderingsperspektivet
- Henvisningsomfanget til PP-tjenesten
- Nasjonale signaler om å dreie fra individ til mer systemrettet arbeid

Seks av skolene har et stort mer forbruk pr. 1. tertial på 5,4 mill: fire av skolene har satt i gang store og omfattende tiltak gjennom nedbemanning av midlertidige stillinger, vikariater, innkjøpsstopp osv. Dette vil ikke få effekt før 01.08.2020 en 5/12-dels effekt gjennom hele 2020.

HR bistår skolene med omfattende hjelp til nedbemanning av faste, identifiserte stillinger som ikke skal berøre pedagognormen. Dette arbeidet vil komme i gang i mai, men det vil ikke være mulig å hente ut effekt før høsten 2020 og med full økonomisk effekt fra januar 2021. Totalt dreier det seg om ca 12 til 15 årsverk fordelt på fire skoler.

Fevik skole 1-10 og Fjære ungdomsskole: Omstilling og endring er i full gang, og det vil fra 01.08.20 være gjennomført sammenslåing. Det har ikke vært avsatt midler for omstillingen og begge skolene har i dag et merforbruk på ca. 2 mill. Fevik skole 1-10 vil fra 01.08.20 stå som en selvstendig enhet, og det vil være vanskelig å beregne hvordan budsjettet vil se ut til slutt etter at omstillingen er gjennomført.

Kulturtjenesten med bibliotek: Denne enheten vil oppnå balanse og kanskje noe overskudd ved årsslutt 2020.

Fellesområdet Langemyr skole: For mye bemanning i forhold til fastsatt ramme. Her iverksettes det tiltak som vi ikke får full årseffekt, men vil gi 5/12 effekt høsten 2020. Nedbemanning er under arbeid og iverksatt.

Kvalifiseringstjenesten: Tjenesten er i gang med nedbemanning, og vil frem til 01.08. 2020 redusere sin bemanning med ca. 10 årsverk. Det største underskuddet ligger på voksenopplæringen, og frem til høsten reduseres det med ca. 5 årsverk. I Flyktningetjenesten er bemanningen redusert gjennom de to siste årene. Her gjenstår det fortsatt fem årsverk som er under arbeid, og vil være fullført 01.08.20.

Årsprognose

Prognosene tyder på at kultur- og oppvekstsektoren vil få et underskudd på i underkant av 18 mill kr sett opp mot budsjett 2020. I underskuddet ligger det innbakt mye av den beskrevde reduksjonen som sektoren forventer effekt av knyttet til nedbemanning i sektoren.

Sektoren vil ikke ha mulighet for å hente inn 1. tertial regnskapet i løpet av høsten 2020. Det er satt i gang ett stort nedbemanningsarbeidet som sektoren ikke klarer å få full uttelling før 01.01.2021. Sektoren skal ha stort trykk på å levere budsjett i balanse, og med de grep som gjøres ute på enhetene, håper en at sektoren får en bedre prognose til 2. tertial enn forventet tenkt i 1. tertial.

Helse- og omsorgssektoren

Kommunalsjef Aase Synnøve Hobbesland

Økonomioversikt

(tall i kr 1000)

Helse- og omsorg sektoren	Per 30.04.2020				2020			Per 30.04.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	% Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Sektorens fellesområde	960	3 361	2 401	71,4 %	13 330	13 330	0	794
Innovasjon og forvaltning	12 023	11 047	-975	-8,8 %	35 172	35 172	0	11 343
Helse- og barneverntjenesten	31 208	29 941	-1 268	-4,2 %	95 600	93 604	-1 996	27 762
Psykisk helse og rus	15 269	15 223	-47	-0,3 %	41 961	42 461	500	12 784
NAV	19 598	19 623	25	0,1 %	58 332	58 332	0	20 645
Hjemmetjenesten og rehabilitering	43 039	39 679	-3 360	-8,5 %	121 750	116 723	-5 027	39 952
Habilitering	58 597	55 247	-3 350	-6,1 %	127 750	117 422	-10 328	55 500
Omsorgssentre	40 093	35 916	-4 177	-11,6 %	110 750	102 647	-8 103	38 538
Netto sektorkostnad	220 787	210 037	-10 751	-5,1 %	604 645	579 691	-24 954	207 318
Netto personalkostnader	193 502	182 898	-10 604	-5,8 %				180 781
Kjøp av konsulenttenester	712	285	-426	-149,5 %				465
Kjøp av tjenester fra private	17 955	17 035	-920	-5,4 %				18 705
Andre sektorkostander	36 217	26 943	-9 274	-34,4 %				34 776
Sektorinntekter	-27 599	-17 124	10 475	61,2 %				-27 410
Netto sektorkostnad	220 787	210 037	-10 751	-5,1 %				207 318

1.tertial 2020			
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	632	601	-31

	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Stillingsoversikt i %		
Heltid	31,1 %	32,5 %
Deltid	68,9 %	67,5 %
	100,0 %	100,0 %

	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Sykefravær i %	10,6 %	12,8 %

Sammendrag

Helse- og omsorgssektoren har store omstillingskrav. Budsjett 2020 har lagt som forutsetning et reduksjon på sju mill kr. Denne omstillingen er identifisert og igangsatt ved at nedtrekket er fordelt ut på den enkelte enhet.

I tillegg til nevnte reduksjon har sektoren et for høyt driftsnivå sett opp mot budsjettet, jamfør regnskapsresultat for 2019.

Prognosemessig ligger sektoren an til et overforbruk i størrelsesorden 25 mill kr. Omregnet til årsverk tilsvarer det ca. 30 årsverk, ca. 5 % av sektorens årsverk. Det vil derfor bli satt i verk fortløpende tiltak som blant annet nedbemanning og tilbakeholding av stillinger.

I første tertial er det fra januar jobbet med å få på plass detaljbudsjettering på avdelingsnivå. Det synes som at personalbudsjettet for 2020 ikke har vært i budsjettmessig samsvar med det antall årsverk som det driftes med. Det er svært viktig at man skiller mellom årsverk i bemanningsplaner, og utgifter som er et resultat av vakanser, sykefravær og overtid.

Sektoren har et høyt sykefravær, og det har steget fra 2019. Derfor er det et viktig mål for sektoren å jobbe systematisk med sykefraværsoppfølging på samtlige enheter. Det vises til orienteringssak til helse- og omsorgsutvalget i juni 2020. Det bør også i løpet av 2020 gjøres en større kartlegging av sykefraværet slik at tiltakene blir ytterligere treffsikre.

Sektoren har fokus på heltid. I informasjonssak vedrørende heltid har man vist at det er en positiv utvikling i antall store stillinger mellom 80 - 100 %, se også tabelloversikt.

Årsplan er et viktig verktøy for å få god kontroll på turnus og vakante stillinger. I årsplan for 2020 var det en del vakante stillinger, spesielt for helgene. Det er blitt utfordrende å fylle vakante stillinger, fordi disse er kostnadsdrivende med blant annet tanke på overtid. Fra juni vil bemanningstjenesten foreta innleie på ledige vakter for alle turnusenhetene, unntatt enhet for psykisk helse og rus. Dette er blant annet et tiltak for å redusere utgifter til overtid og bruk av vikarer.

Den økonomiske driften på enhetsgruppene

Koronapandemien

Fra 12. mars 2020 ble kriseledelsen satt, og helse- og omsorgssektoren har vært sterkt preget av situasjonen med koronapandemien. Det har vært mange ansatte i karantene, og mange på hjemmekontor. Enhetene med turnusdrift har driftet godt, men det har vært krevende med høyt sykefravær på grunn av karantene. Det har vært jobbet godt med å utvikle nye rutiner og veilednings- og opplæringsmateriell innen smittevern.

Fellesområdet for helse- og omsorgssektoren

Dette området har et mindreforbruk etter første tertial.

Enhet innovasjon og forvaltning

Enheten har et merforbruk på ca. 1 mill kr etter første tertial, men forventer å gå mot balanse ved årets slutt. Det er imidlertid usikkerhet vedrørende Jobbsentralen når det gjelder særskilte IMDI-tilskudd. Leiekostnader til lokaler er også en utfordring for Jobbsentralen.

Tiltak for at enheten skal gå i balanse ved årets slutt, er å få inn alle utestående refusjoner og tilskuddsmidler, øke salgsinntektene samt flytte Jobbsentralen til lokaler i kommunal drift. Det siste er et mer langsiktig tiltak, og det vises her til eiendomsmasserapporten som ble behandlet i kommunestyret i sak PS 20/68.

Enheten har 76,1% heltidsstillinger (80-100%).

Sykefravær i første tertial var 4,4%.

Enhet helse- og barnevernstjenesten

Enheten har et merforbruk på 1,2 mill kr i første tertial. Det er legetjenesten som har et merforbruk, mens barnevern og helsestasjonen går i balanse. Legetjenestens merforbruk skyldes ikke-budsjettet utgift til legeberedskap KØH (kommunal øyeblikkelig hjelp), kostnader utløst av sykefravær i legetjenesten (differansen mellom sykelønn og -refusjon, + redusert inntekt), og restbeløp på kr 450 000 til innredning av Brannstasjonen legesenter.

Tiltak for å redusere merforbruket

Vurdere om kommunen skal tilby *Kommunal øyeblikkelig hjelp* i egen regi. Holde stillinger vakante, men ikke innenfor barnevern eller legetjenesten.

Enheten har 82,2% heltidsstillinger (80-100%).

Sykefravær i første tertial var på 8,8%.

Enhet for psykisk helse og rus

Enheten går tilnærmet i balanse i dette tertiale.

Tiltak som iverksettes for å holde budsjett

Nedtrekk av to årsverk, tilsvarende 1,5 mill kr, som skal gjennomføres ved å omorganisere natttjenesten i enheten. Forebygge og redusere sykefravær. I samarbeid med tjenestekontoret jobbes det med en gjennomgang av vedtak for å se hvor det er forsvarlig å redusere tjenestenivået. Øke heltidsstillinger. Innføring av digitalt tilsyn.

Enheten har 52,3% heltidsstillinger (80-100%).

Sykefravær i første tertial var på 15,9%. Det er et høyt sykefravær, som det arbeides målrettet med å redusere. Det er forventet at dette vil reduseres i neste tertial.

Enhet NAV

Enheten går i balanse i første tertial.

NAV Grimstad hadde et mindreforbruk på lønnskostnader og på introduksjonsprogrammet i første tertial. Det var et merforbruk på kvalifiseringsstønad og på økonomisk sosialhjelp. I sum ligger NAV Grimstad på budsjett. Det er satt i gang et budsjettarbeid i kontoret for å se på innsparingstiltak. Tiltakene vil bli nærmere beskrevet i kommende månedsrapporter og tertialrapport etter hvert som arbeidet blir konkretisert. NAV Grimstad styrer mot balanse i budsjett for 2020.

Enheten har 100% heltidsstillinger (80-100%).

Sykefravær i første tertial var på 15,4%.

Enhet for hjemmetjenester og rehabilitering

Enheten har et merforbruk på 3,3 mill kr etter første tertial. Merforbruket skyldes hovedsakelig leie på 1,5 mill kr for I4-Helse i 2019. Budsjettmidlene for dette lå i budsjett 2019. Enheten har også fått ekstra kostnader knyttet til et kjøp av tjenester til enkeltbruker. Det jobbes godt for å følge opp og gjennomføre reduksjon i budsjett 2020. Enheten drifter kr 100 000 rimeligere i første tertial, sammenlignet med samme periode i 2019.

Tiltak for å redusere merforbruket

Mulig ny driftsform med yrkesfaglige team, for å redusere behov for å rekruttere vikar-sykepleiere. Enheten holder tilbake to stillinger i pleie. Det unngås å leie inn to årsverk i pleie og to årsverk i administrasjon. Fylle opp vakante stillinger.

Fokus arbeidsmiljø og NED-prosjekt (*NED med sykefraværet*), samt tett oppfølging med økonomirådgiver, HR og lønn. Viktige oppgaver som det jobbes med er tiltak for reduksjon av sykefravær, strategier for rekruttering, internkontroll, god sommeravvikling, kompetanse smittevern og nok sykepleiekompetanse uten overtid.

Enheten har 34,5% heltidsstillinger (80-100%).

Sykefravær i første tertial var på 16%. Sykefraværet var høyt, og det har vært spesielt krevende at flere ressurspersoner har vært sykemeldt. Det jobbes systematisk for å redusere sykefraværet.

Enhet for habilitering

Enheten har et merforbruk etter første tertial på 3,3 mill kr. Det er store utfordringer, selv om det jobbes systematisk. Det er et stort etterslep når det gjelder saker både med tanke på tjenester og boliger. Budsjettmessig er denne enheten den mest kompliserte, fordi en stor del av driften er relatert til ressurskrevende tjenester.

Tiltak for å redusere merforbruket

Enhet for habilitering har stramme økonomiske rammer. Enheten har pågående tiltak for å redusere overtidsbruk, tiltak som omhandler kultur og holdninger, forebygge sykefravær og en tydeligere oppmerksomhet på nødvendig kompetansesammensetning. Det er jobbet grundig med gjennomgang av refusjonsgrunnlag for særlig ressurskrevende tjenester.

Årsplan for avlastningen - jobbet grundig for å legge til rette for årsplan. Denne planen startes opp fra juni 2020.

Følgende tiltak er, eller vurderes, iverksatt for å redusere merforbruket i enheten:

- Det vurderes mulighet for å redusere årsverk på (1,5 eller 1,9 årsverk).
- Det utredes muligheter for å redusere/utnytte nattevaktressursen. Vurdere å lage turnus med lange vakter i ferier og fridager i avdelinger der dette er mulig.

Strategiplanen «En port inn – en stemme ut» viser hvilke tiltak, ansvar og milepæler som gjelder for blant annet internt og eksternt samarbeid, for eksempel med pårørende.

Prosjektet som er vedtatt og igangsatt er stort og omfattende, og ledes midlertidig av enhet for habilitering. Skal målsettingen med prosjektet oppnås, forutsetter dette prosjektmidler som gir rom for å engasjere en prosjektleder

på heltid. Enhet for habilitering er bekymret for styringen og gjennomføringen av prosjektet dersom nødvendige ressurser ikke blir stilt til rådighet.

Enheten har 45% heltidsstillinger (80-100%).
Sykefravær i første tertial var på 12,7%.

Enhet for omsorgssentre

Enheten har et merforbruk på 4,1 mill kr etter første tertial. Det er heldøgnsomsorgsboligene (HDO), Berge gård og Grom, som har de største avvikene på lønn. Det gjelder alle lønnsposter fra fastlønn, vikarlønn og overtid. Det handler om et jevnt, høyt behov for tjenester. En gjennomgang nylig viser at opp mot 20 beboere på HDO-ene har så store tjenestebehov at de nærmer seg sykehjemsnivå. Sak om å ta ned HDO og øke sykehjemsplasser ble behandlet i kommunestyret i PS 20/67.

I budsjett 2020 er statlig overføring til dagsenter 1,5 mill kr. Noe som er en stor reduksjon i forhold til tilskuddsmidler som kommunen fikk inntil 31.12.19. Dette betyr at kommunen ikke har økonomi til å opprettholde dagsenterplasser på Grom og Berge gård.

Tiltak for å redusere merforbruket

- redusere sykefravær
- ansette i vakante stillinger
- sørge for gode funksjonelle turnuser i årsplanen
- fast ansette i store stillinger - øke andel heltidsstillinger
- lage en fremdriftsplan for nedtrekk av HDO-er, samt øke opp sykehjemssenger
- vurdere strukturelle grep, evaluere nåværende organisering og ta en gjennomgang av vårt tjenestetilbud
- investerer i forflytningshjelpemidler for ansatte/pasienter
- jobbe med arbeidsmiljøet
- styrke kompetansen hos ansatte
- fokus på kvalitet, fortsatt være Livsgledehem

Enheten har 29,6% heltidsstillinger (80-100%).
Sykefravær i første tertial var på 12,5%.

Årsprognose

Fellesområdet for helse- og omsorgssektoren

Forventer å gå i balanse ved årets slutt.

Enhet for innovasjon og forvaltning

Forventer å gå i balanse ved årets slutt.

Helse- og barneverntjenesten

Det er estimert et merforbruk på 2 mill kr ved årets slutt.

Enhet for psykisk helse og rus

Forventer å gå i et lite mindreforbruk ved årets slutt.

NAV

Forventer å gå i balanse ved årets slutt.

Enhet for hjemmetjenester og rehabilitering

Det er estimert et merforbruk på 5 mill kr ved årets slutt.

Enhet for habilitering

Det er estimert et merforbruk på 10,3 mill kr ved årets slutt.

Enhet for omsorgssentre

Det er estimert et merforbruk på 8,1 mill kr ved årets slutt.

Helse- og omsorgssektoren

Totalt er det estimert et merforbruk for sektoren på 25 mill kr ved årets slutt.

Samfunn- og miljøsektoren

Kommunalsjef Heidi Sten-Halvorsen

Økonomioversikt

(tall i kr 1000)

Samfunn- og miljøsektoren	Per 30.04.2020				2020			Per 30.04.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Sektorens fellesområde	1 014	1 037	24	2,3 %	3 739	3 739	0	1 595
Byggesaksenheten	-380	15	395	2633,3 %	0	0	0	-7
Oppmålingsenheten	-107	-58	49	-84,5 %	904	904	0	102
Plan, miljø og landbrukbruk	2 282	2 303	21	0,9 %	9 871	9 893	22	2 634
Grimstad brann og redning	6 040	5 951	-88	-1,5 %	18 153	18 153	0	5 337
Kommunaltekniske tjenester	8 739	9 077	338	3,7 %	28 354	28 693	339	10 081
Bygg og eiendomstjenesten	23 998	24 130	132	0,5 %	57 000	57 095	95	29 115
VAR og Feiertjenesten (Selvfinans)	10 095	10 096	1	0,0 %	126	126	0	15 882
Netto sektorkostnad	51 681	52 551	872	1,7 %	118 147	118 603	456	327 825
Netto personalkostnader	34 685	34 370	-315	-0,9 %				39 983
Kjøp av konsulenttjenester	1 074	670	-404	-60,3 %				1 804
Kjøp av tjenester fra private	405	552	148	26,8 %				82
Andre sektorkostnader	27 861	29 043	1 182	4,1 %				83 782
Sektorinntekter	-22 441	-22 179	261	-1,2 %				-60 912
Netto sektorkostnad	41 584	42 456	872	2,1 %				64 739

	Per 30.04.2020		
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	156	155	-1

Stillingsoversikt i %	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Heltid	73,7 %	77,3 %
Deltid	26,3 %	22,7 %
	100 %	100 %

	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Sykefravær i %	8,6 %	5,1 %

Sammendrag

Sektoren består av seks enheter som leverer tjenester innenfor mange ulike områder. Sektoren drifter og vedlikeholder bygninger og anlegg for de øvrige sektorenes tjenester. I tillegg gir sektoren tjenester til innbyggerne. Sektoren har noe ulik kostnadsbelastning gjennom året siden en del driftsoppgaver naturlig ligger til høsten.

Sektorens enheter drifter i hovedsak i balanse. Sektoren har en høyere andel heltid enn det som fremkommer i tabellen. Dette skyldes at enkelte medarbeidere får sin lønn fra ulike ansvarsområder, og dette fremstår da som delte stillinger i oversikten.

Den økonomiske driften på enhetsgruppene

Bygg- og eiendomstjenesten

Enheden har et mindreforbruk på kr 0,1 mill. Enheden har utfordring med for stor bemanning i forhold til budsjett. Dette gir et merforbruk på lønn. Det jobbes aktivt med å komme ned på rett nivå. Enheden gjennomfører en stor gjennomgang av bemanning knyttet til de ulike ansvarsområdene sett i forhold til budsjett og behov. Enheden har et mindreforbruk på andre driftsutgifter. Dette har en naturlig variasjon gjennom året. Enheden drifter på budsjett totalt sett, og styrer mot balanse ved årsslutt. Enheden har en positiv utvikling på sykefravær, både korttids- og langtids sykefravær.

Kommunaltekniske tjenester

Enheten har et mindreforbruk på kr 339 000 totalt sett. Dette kommer av at det er et mindreforbruk på andre driftsutgifter, og merinntekter på driftsinntekter på til sammen kr 586 000. Enheten har et merforbruk på lønn på kr 247 000. Det er en naturlig variasjon på kostnadsbildet gjennom året. Enheten drifter på budsjett totalt sett og styrer mot balanse ved årsslutt. Enheten har en positiv utvikling på sykefravær både på korttids- og langtids sykefravær.

Oppmåling

Enheten drifter i balanse. Det forventes at oppdragene, og dermed inntektene, kan gå noe ned i tiden som kommer på grunn av utfordringer med gjennomføring av kartforretninger i koronatiden. Tid som frigjøres fra kartforretninger benyttes til oppretting av matrikkelens B-del (bygningsdel). Dette vil på sikt gi kommunen økte eiendomsskatteinntekter. Sykefraværet i enheten har en positiv utvikling. Enheten styrer mot balanse, men det er knyttet usikkerhet til oppdragsmengde gjennom året, som følge av koronasituasjonen.

Brann og redning

Enheten har et merforbruk på kr 88 000 totalt sett. Dette skyldes økte utgifter til innkjøp som gjelder for hele året. Enheten har hatt en betydelig økning i antall utrykninger sammenlignet med tilsvarende periode i 2019. Sykefraværet i enheten har en negativ utvikling, men er likevel på et lavt nivå.

Plan, miljø og landbruk

Enheten går i balanse. Utgifter og inntekter har en naturlig variasjon gjennom året. Enheten styrer mot balanse ved årsslutt. Enheten har hatt en positiv utvikling i sykefravær.

VAR og feiertjenesten

Selvfinansområdet viser et 0-resultat for 1.tertial. Forventes å gå i balanse eller mot svakt overskudd for å dekke inn merkostnader tidligere år.

Byggesaksenheten

Enheten har et lite mindreforbruk på kr 395 000. Enheten har et mindreforbruk på lønn på grunn av ubesatte stillinger og sykefravær. Enheten har en negativ utvikling av sykefravær. Enheten styrer mot balanse ved årsslutt. Byggesak er et selvfinansområde og eventuelt overskudd settes på fond.

Sektorens fellesområde

Fellesområdet har et lite mindreforbruk på kr 23 000. Fellesområdet har en positiv utvikling på sykefravær. Fellesområdet har et lavt sykefravær. Fellesområdet styrer mot balanse ved årsslutt.

Årsprognose

Sektorens enheter drifter i hovedsak i balanse. Det jobbes aktivt med å synkronisere antall årsverk etter budsjett på enkelte enheter. Sektoren har en høyere andel heltid enn det som fremkommer i tabellen. Dette skyldes at enkelte medarbeidere får sin lønn fra ulike ansvarsområder og fremstår da som delte stillinger i oversikten. Sektoren har noe ulik kostnadsbelastning gjennom året da en del driftsoppgaver naturlig ligger til høsten. Sektoren styrer mot balanse ved årsslutt.

Overføringer til kirke- og trossamfunn

Økonomioversikt

(tall i kr 1000)

Trossamfunn	Per 30.04.2020			2020			Per 30.04.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Den norske kirke	8 928	8 928	0	17 499	17 499	0	8 292
Andre trossamfunn	0	0	0	3 264	3 264	0	0
Netto overføringer	8 928	8 928	0	20 763	20 763	0	8 292

Sammendrag

Området kirke og trossamfunn består av de driftstilskuddene som gis til Grimstad kirkelige fellesråd (Den norske kirke) og de tilskudd som gis til andre trossamfunn. Andre trossamfunn har etter gjeldende lovverk krav på samme tilskudd per medlem, som det Den norske kirke mottar per medlem. I 2019 var tilskuddet pr. medlem kr 1.088,-. Tilskudd til kirkegårder, gravlunder og krematorier skal ikke være med i grunnlaget for tilskuddsberegning pr. medlem.

Kommunestyret har for 2020 bevilget totalt kr 17,499 mill i driftstilskudd til Den norske kirke. Når det gjelder andre trossamfunn, så er det budsjettet med kr 3,264 mill for hele året. Dette er i realiteten en anslagspost. Hvor mye som blir utbetalt vil være avhengig av satsen pr. medlem og antall medlemmer i de ulike trossamfunnene. Det er staten v/Brønnøysundregistrene som registrerer og godkjenner medlemslistene fra trossamfunnene. Oversiktene med antall medlemmer sendes deretter til kommunene, og kommunene bruker disse for videre utbetaling av kommunalt tilskudd. Listene fra staten for 2020 kommer på høsten, hvor også budsjettposten for dette er periodisert.

Årsprognose

Pr. 1. tertial er det ikke avvik regnskap/budsjett for området Kirke og trossamfunn, men resultatet for året vil avhenge av antall medlemmer i andre trossamfunn som ikke blir klart før til høsten (som nevnt over).

Administrasjon, stab og andre felleskostnader

Kommunalsjefer: Olav Kavli(organisasjon) og Monica Helland Nordby (økonomi)

Økonomioversikt

(tall i kr 1000)

Adm, stab og fellesområdet	Per 30.04.2020				2020			Per 30.04.2019
	Regnskap	Budsjett	Avvik	% Avvik	Prognose	Budsjett	Avvik	Regnskap
Rådmann stab	2 559	2 526	-33	-1,3 %	5 983	5 983	0	2 352
Politikere, kontrollutvalg mv	3 380	3 223	-158	-4,9 %	8 372	8 372	0	2 656
Økonomiavd	5 920	5 604	-315	-5,6 %	14 340	14 340	0	7 578
Organisasjonsavd	6 125	6 928	803	11,6 %	20 708	20 708	0	4 664
Læringer	4 260	4 206	-54	-1,3 %	8 490	8 490	0	2 558
IKT	12 950	12 951	1	0,0 %	30 145	30 145	0	12 173
Fellesområde	10 737	11 020	282	2,6 %	13 063	13 063	0	9 451
Netto kostnad	45 931	46 458	526	1,1 %	101 101	101 101	0	41 432
Netto personalkostnader	18 449	18 172	-276	-1,5 %				16 092
Kjøp av konsulenttjenester	778	236	-541	-229,2 %				561
Kjøp av tjenester fra private	0	0	0	0,0 %				0
Andre sektorkostander	28 563	27 711	-852	-3,1 %				27 226
Sektorinntekter	-1 857	339	2 197	648,1 %				-2 446
Netto kostnad	45 932	46 458	526	1,1 %				41 432

	Per 30.04.2020		
	Faktisk	Budsjett	Avvik
Antall årsverk	42	45	-3

Stillingsoversikt i %	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Heltid	70 %	78 %
Deltid	30 %	22 %
	100 %	100 %

	1.tertial 2019	1.tertial 2020
Sykefravær i %	11,1 %	6,4 %

Sammendrag

Området for administrasjon og stab består av rådmann, organisasjonsavdelingen, økonomiavdelingen og kommunens fellesområde. Ved utgangen av 1. tertial har administrasjon og stab et mindreforbruk på 0,5 mill kr. Mindreforbruket skyldes i hovedsak vakante stillinger i organisasjonsavdelingen.

Budsjettet legger opp til 45 årsverk, og det faktiske forbruket er på 42 årsverk per 30.04.

Andelen med 100%-stilling har økt fra 70 til 78% i forhold til samme periode i fjor.

Sykefraværet viser en gledelig utvikling, og er redusert fra 11,1% i samme periode i fjor, til 6,42% i år.

Den økonomiske driften på enhetsgruppene

Rådmann stab

Rådmannsområdet består av tre årsverk og forventes å drive i balanse i 2020.

Politikere, kontrollutvalg mv

Politikerområdet har et merforbruk per april på 0,15 mill kr. Det skyldes utgifter til juridisk bistand. Området forventes å gå i balanse ved årsslutt.

Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen består av kemner, faktura- og gebyravdelingen, innkjøp og økonomirådgiverne. Avdelingen

har 19 årsverk og de er fullt bemannet.

Ved utgangen av 1. tertial har økonomiavdelingen et merforbruk på 0,3 mill kr. Dette skyldes i all hovedsak merforbruk til lønn på kemnerområdet. Her er kommunen trukket i rammen i forbindelse med statliggjøring av kemnerfunksjonen. Regjeringen trakk kommunene betydelig mer enn det kommunene bruker på kemnerområdet, og i budsjett er dette lagt direkte på kemnerområdet. I forbindelse med 1. tertialrapport foreslår rådmannen å justere dette gapet på kemnerområdet med i underkant av 0,4 mill kr. I tillegg kommer 1,9 mill i økte rammeoverføringer for å drifte kemnerområdet frem til 1. november (og ikke 1. juni som statsbudsjettet la opp til).

Med denne justeringen forventes det at økonomiavdelingen går i balanse ved årets slutt.

Organisasjonsavdelingen

Enheten har 19 årsverk og er per dags dato ikke fullt ut bemannet.

Det er ansatt ny kommunikasjonssjef, ny HR-sjef og ny HMS-rådgiver. HR-sjefen startet i sin rolle i mai og kommunikasjonssjef og HMS-rådgiver starter i sine stillinger i juni. Det gjenstår å styrke HR-området ytterligere, noe som forventes å være avsluttet i løpet av 3. kvartal. Fra starten av 4. kvartal vil enheten være fullt bemannet ut fra de årsverkene man har til rådighet.

Sykefraværet for enheten er sterkt nedadgående, og var i april nede på 2.81% (kort- og lang-tid). Til sammenlikning lå sykefraværet langt over 10% i 2019.

Økonomisk har enheten et underforbruk på ca 0,8 mill kr, noe som i hovedsak skyldes vakante stillinger. Organisasjonsavdelingen forventer å gå i balanse eller med et marginalt underforbruk i løpet av året.

Læringer

Læringeordningen ligger budsjettmessig i balanse og aktivitetsnivået gjennomføres som planlagt.

IKT

IKT-området ligger budsjettmessig i balanse og aktivitetsnivået gjennomføres som planlagt.

Fellesområde

Fellesområdet består av felleskostnader som for eksempel kontingenter og avgifter som gjelder hele organisasjonen. Fellesområdet forventer å gå i balanse ved årets slutt.

Årsprognose

Administrasjon og stab forventes å gå i balanse eller med et lite underforbruk i 2020.

Økonomioversikt

(tall i kr 1000)

Finansområdet inntekter	Per 30.04.2020			
	Regnskap	Budsjett	Avvik	% Avvik
Rammetilskudd fra staten	-244 646	-244 632	14	0,0 %
Skatteinngang fra inntekt og formue	-192 619	-188 784	3 835	-2,0 %
Inntekstutjevning skatt	-17 239	-21 678	-4 439	20,5 %
Eiendomsskatt	-22 338	-22 450	-112	0,5 %
Andre inntekter fra stat	-12 203	-12 206	-3	0,0 %
Renteinntekter	-4 968	-3 650	1 318	-36,1 %
Utbytte	0	0	0	0,0 %
Andre finansinntekter	-87 709	-87 069	640	-0,7 %
Kommunens nettoinntekter	-581 722	-580 469	1 253	-0,2 %

(tall i kr 1000)

Finansområdet kostnader	Per 30.04.2020		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
Lønn-/pensjonskostnadsjustering	-2 372	0	2 372
Avdrag	19 446	19 443	-3
Rentekostander lån	16 202	16 197	-5
Andre finanskostnader	72 107	74 965	2 858
Kommunens brutto inntekter	105 383	110 605	5 222

Sum netto	-476 339	-469 864	6 475

2020		
Prognose	Budsjett	Avvik
-579 147	-579 147	0
-623 000	-638 000	-15 000
-75 665	-75 665	0
-70 400	-70 400	0
-50 439	-50 439	0
-14 723	-17 723	-3 000
-18 657	-18 657	0
-89 152	-89 152	0
-1 521 183	-1 539 183	-18 000

2020		
Prognose	Budsjett	Avvik
-12 872	-10 500	2 372
56 800	56 800	0
38 170	44 170	6 000
82 066	81 694	-372
164 164	172 164	8 000

-1 357 019	-1 367 019	-10 000

Per 30.04.2019
Regnskap
-222 414
-193 256
-12 854
-23 421
-13 382
-3 291
0
-74 771
-543 389

Per 30.04.2019
Regnskap
14 645
19 450
14 249
61 140
109 484

-433 905

Sammendrag

Kommunens finansområde består i hovedsak av; frie inntekter (skatt, rammetilskudd og inntekstutjevning skatt), netto finanskostnader (renteutgifter, renteinntekter, kompensasjonstilskudd fra Husbanken til tidligere investeringer innen skole, sykehjemsplasser, omsorgsboliger og kirkebygg, avdrag og utbytte fra Agder Energi), eiendomsskatt, pensjons-/lønnkostnader og til sist enkelte mindre poster som bankgebyrer osv.

I tillegg sluttregnskapsføres kommunens samlede årsresultat (til/fra disposisjonsfond) på finansområdet. Tall pr. 1. tertial viser en merinntekt på kr 6,5 mill, men prognosen for året er en mindreinntekt på samlet kr 10,0 mill. Hovedårsaken er en sannsynlig sviktende skatteinngang lokalt og nasjonalt gjennom året.

Årsprognose

Pr. 1. tertial er det en netto periodisert merinntekt på kr 6,5 mill. Det er vesentlig tre forhold som utgjør dette; Det er budsjettet med et årsresultat/avsetning til disposisjonsfond på kr 9,263 mill. En tredjedel av dette (4 mnd.) utgjør kr 3,1 mill.

Det er videre inntektsført en engangssum på kr 2,4 mill som gjelder for mye avsatt arbeidsgiveravgift i regnskapsåret 2017.

Til slutt er renteinntektene kr 1,3 mill høyere enn periodisert budsjettet.

Prognosen for året tilsier imidlertid en samlet mindreinntekt på ca. kr 10,0 mill for finansområdet. Dette er svært atypisk opp mot tidligere budsjettår. Årsaken er hovedsakelig forventet utvikling i skatteinntekter lokalt i Grimstad og nasjonalt for alle landets kommuner på grunn av korona-situasjonen. Men i tallene pr 1. tertial har denne forventede skatteutviklingen enda ikke slått inn, frie inntekter har her en samlet liten mindreinntekt på kr 0,6 mill.

Skatt og inntekstutjevning skatt har et vedtatt budsjett for 2020 på kr 713,7 mill. Dette er likt med beregningene fra staten for Grimstad ("Grønt hefte"). I revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2020, som behandles endelig i juni, anslår regjeringen at skatteinngangen i landets kommuner vil reduseres med 1,1% sammenlignet med faktisk skatteinngang i 2019, til samlet kr 168,3 milliarder i 2020. KS mener at det er knyttet stor usikkerhet til dette skatteanslaget. Rådmannen har likevel foreløpig lagt dette tallet i RNB til grunn i beregningene i prognosen. Dersom dette blir endelig resultat, vil inntektssvikten bli ca. kr 15,0 mill.

Skatteinngangen i Grimstad er 86,2% av landsgjennomsnittet pr. 1. tertial i år. I 2019 var den 88,0% i samme

periode. Begge tallene er uten inntektsutjevning. For 2020 er det budsjettert med 94,5% inkludert inntektsutjevning skatt. Rådmannen vurderer det som realistisk fortsatt å budsjettere med 94,5%, men dette hjelper lite når skatteanslaget totalt i landet reduseres slik grunnlaget nå er i RNB. Annenhver måned er "skattetunge" måneder. Skatteinntekten i mai og juli, både i Grimstad og nasjonalt, vil derfor være viktige fram mot 2. tertialrapportering.

Grimstad kommune hadde ved siste årsskifte kr 1,802 milliarder i lånegjeld inkludert videre utlån/startlån fra Husbanken. Styringsrenten fra Norges Bank er senket flere ganger i løpet av dette året, og rentenivået er nå sunket markert. Dette gir positive utslag på kommunens rentekostnader, som er budsjettert til kr 44,47 mill. Dette påvirker likevel bare de lånene som er på flytende rentevilkår. I tillegg vil kommunens renteinntekter også synke, det samme vil kompensasjonstilskuddet fra Husbanken (til sykehjemsplasser, omsorgsboliger m.m.) og også de kalkulatoriske renteinntektene fra investeringer innenfor VAR (vann, avløp og renovasjon). Foreløpig anslås nettoeffekten av dette samlet å utgjøre et positivt avvik på kr 3,0 mill.

Med unntak av de forhold som er kommentert, så vurderer rådmannen det foreløpig slik at det er få usikkerhetsmomenter for de andre områdene/budsjettpostene på finansområdet.

Foreslåtte budsjettjusteringer drift

For nærmere opplysninger om tiltakene/tallene nedenfor, vises det til teksten under tabellen.

Forslag budsjettendringer drift 1. tertial 2020

Nummer	Område/tjeneste/enhet	Tekst	Beløp
Økte inntekter			
1)	Finans	Økt rammetilskudd (bevilgning fra staten knyttet til generelle korona-tiltak)	-16 272 000
2)	Finans	Økt rammetilskudd (bevilgning fra staten knyttet til tap foreldrebetaling barnehage og SFO)	-4 568 000
3)	Finans	Økt rammetilskudd (bevilgning fra staten i revidert nasjonalbudsjett (RNB) knyttet til særskilte formål)	-3 073 000
4)	Finans	Arbeidsgiveravgift fra regnskap 2017 (feilført i balansen 6. termin)	-2 371 000
Delsum			-26 284 000
Reduserte inntekter			
Ingen foreslåtte endringer			0
Delsum			0
Økte utgifter			
1)	Helse- og omsorgssektoren	Korona-tiltak 1. tertial	3 002 000
1)	Kultur- og oppvekstsektoren	Korona-tiltak 1. tertial	63 000
1)	Samfunn- og miljøsektoren	Korona-tiltak 1. tertial	201 000
1)	Stab/støtte	Korona-tiltak 1. tertial	19 000
1)	Finansområdet	Avsetning til disposisjonsfond - rest. rammetilskudd knyttet til generelle korona-tiltak	12 987 000
2)	Kultur- og oppvekstsektoren	Korona-tiltak (tapt foreldrebetaling barnehage og SFO)	4 568 000
3)	Helse- og omsorgssektoren	Økt rammetilskudd (RNB) - tilskudd til fastleger, knekkpunkt i basistilskuddet	984 000
3)	Helse- og omsorgssektoren	Økt rammetilskudd (RNB) - tilskudd til fastleger, grunntilskudd	140 000
3)	Kultur- og oppvekstsektoren	Økt rammetilskudd (RNB) - barnehager, lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll	22 000
3)	Stab/støtte	Økt rammetilskudd (RNB) - utsatt overføring skatteoppgjøringen	1 927 000
4)	Stab/støtte	Støttelig trekk skatteoppgjør (for høyt årlig trekk ift. det kommunen bruker på skatteoppgjør)	373 000
4)	Finansområdet	Avsetning til disposisjonsfond - rest. arbeidsgiveravgift fra regnskap 2017	798 000
5)	Fellesområdet	Avsatt lønnsoppgjør 2020 (hele kommunen)	24 350 000
6)	Helse- og omsorgssektoren	Tilført deler av årsverk 1/2 års virkning	200 000
4)	Helse- og omsorgssektoren	Kjøp av omsorgstjeneste	1 200 000
Delsum			50 834 000
Reduserte utgifter			
5)	Helse- og omsorgssektoren	Avsatt lønnsoppgjør 2020	-12 679 000
5)	Kultur- og oppvekstsektoren	Avsatt lønnsoppgjør 2020	-8 487 000
5)	Samfunn- og miljøsektoren	Avsatt lønnsoppgjør 2020	-2 139 000
5)	Stab/støtte	Avsatt lønnsoppgjør 2020	-795 000
5)	Fellesområdet	Avsatt lønnsoppgjør 2020	-250 000
6)	Samfunn- og miljøsektoren	Overført årsverk 1/2 års virkning	-200 000
Delsum			-24 550 000
Netto totalsum			0

Merknader:

- 1) Staten har bevilget 3,75 mrd. til kommunene ifm. generelle korona-tiltak/-tapte inntekter. Andel Grimstad kr. 16,272 mill. Kr. 3,285 mill. brukt i 1. tertial, resten foreslås satt av til disp.fond for senere bruk/bevilgninger i 2020.
- 2) Staten har bevilget kr. 4,568 mill. til Grimstad ifm. anslag tapp foreldrebetaling barnehage og SFO i den tiden disse hadde stengt. Foreslås overført til Kultur- og oppvekstsektoren i sin helhet.
- 3) Regjeringen har foreslått i RNB å bevilge kr. 3,073 mill. til særskilte formål (fastleger, barnehage, skatteoppgjør). Foreslås overført sektorene i sin helhet.
- 4) Som tidligere opplyst ifm. økonomisk månedsrapportering, er det inntektsført i 2020 kr. 2,371 mill. knyttet til for mye avsatt arb.g. avgift i regnskap 2017. Ifm. at skatteoppgjørverfunksjonen skal bli statlig, er det beregnet i Grimstad at Grimstad kommune er trukket for mye (kr. 0,373 mill.) av staten ift. det kommunen bruker på tjenesten. Flere kommuner i landet rapporterer om det samme. Det foreslås at stab/støtte (øk.avd.) tilføres dette beløpet i økt budsjett. Helse og omsorgssektoren kompenseres med 1,2 mill. kroner grunnet et nytt omsorgskjøp. Resten (kr. 0,798 mill.) overføres kommunens disposisjonsfond.
- 5) Opprinnelig vedtatt statsbudsjett 2020 hadde beregnet kommunenes lønnsoppgjør til å koste brutto 3,6%. Av dette var overheng fra 2019 beregnet til 1,3%. Sektorene har dermed fått kompensert 2,3% i sine budsjetttrammer for 2020. I RNB nedjusterer regjeringen anslaget for lønnsoppgjør til 1,5% inkl. overheng. Siden virkningene av lønnsoppgjør 2020 nå er svært usikre, foreslås det at totalt avsatt budsjettbeløp (kr. 24,35 mill.) reguleres til kommunens fellesområde og overføres helt eller delvis til sektorene igjen, når de økonomiske virkningene blir avklart.
- 6) Del av årsverk knyttet til montering av trygghetsalarmer er overført fra Samfunn- og miljøsektoren til Helse- og omsorgssektoren. Det foreslås at midler for 1/2 års virkning overføres mellom sektorene.

Investeringer

Som et ledd i prosjektstyringen, og for å få bedre investeringsoversikt i 2020, ønsker rådmannen å justere investeringsrammene for 2020. Fordelen er at bevilgningen, og det faktiske investeringsnivået i 2020, samsvarer med det som kommunestyret fastsetter.

Endringene i tabellen er justeringer mellom år. Det vil si at justeringene foretas i forhold til fremdriften på prosjektene. Dette vil ikke ha noen konsekvens for det enkelte prosjekts totale ramme.

Prosjektnr	Navn	Budsjett 2020	Overført til 2020	Justert budsjett 2020
6901908	Svømmehall		2600	2600
6902005	Holvika barneskole		3000	3000
6901601	Kjøp av hus	12000	-3100	8900
6901806	Frivolltun Grom	16800	-1300	15500
6901709	Kulturhuset utbedring av Pan og Vesle Hallvard	1800	6250	8050
6901810	Kulturhuset nytt lydanlegg	4950	-4950	0
6901505	Ny sentrumsbarnehage	700	-310	390
6901824	Eplehaven bofellesskap		3500	3500
6901612	Sykesignalanlegg begge sykehjem		1600	1600
6851506	Ladestasjoner til El-biler		455	455
6851808	Sorenskrivergården		3300	3300
6901910	Offentlige pålegg/brannavvik		770	770
6851906	Oppsamler gummi Holviga	550	-220	330
6851807	Rådhuset-Totalrenovering besøkstoiletter		435	435
6901822	Reguleringsarbeid Ekelunden		300	300
6901312	Bygningsmessig tilpasninger brukere		200	200
6851816	GSV Østerhusmonen	1300	-220	1080
6851905	Trafikksikkerhetsmidler	1000	500	1500
6851605	Lys på Levermyr	5000	3650	3650
6851203	GSV og andre veiltak i sentrum	1300	-175	2715
6851506	Veier, GS Moyveien og Grefstadveien	2200	1360	14000
6801815	Byhaven, servicebygg		285	745
6801440	Reovasjon nedgravde beholdere	5000	-2700	2300
6801805	Kloakkpumpestasjon Byhaven	3000	-110	2090
6801907	Vannledning Tjore	1110	1270	1270
6801814	Vannledning Rosholt-Solbergåsen	12640	-3380	2580
6801503	Vann, fellesføring Hesnes	460	80	3080
	Finansiering lån		8384	
	Finansiering lån Vann		-2030	
	Finansiering lån Avløp		-110	
	Finansiering lån Renovasjon		-2700	
	Finansiering mva		2096	

Økning i budsjettamme

Nytt høydematriell til brannvesenet lift/stigebil

Grimstad kommune har gjennomført en konkurranse for anskaffelse av nytt høydemateriell til brannvesenet. Tildelte midler i Investeringsprogram 2020 – 2023 er ikke tilstrekkelig til å tildele kontrakt. Det har i den siste tiden vært store svingninger i valutakursene og det er grunn til tro at det har påvirket prisen i negativ retning. Dette vil medføre en ekstra kostnad på kr 1,4 mill over vedtatt ramme på 6 mill. Rådmannen foreslår å øke rammen til kr 7,4 mill.

Status i pågående større investeringsprosjekter

Tjore - vannledning, kloakkledning og pumpestasjon 6801909, 6801904, 6801905

Prosjektene er under planlegging og skal graves i egen regi. Søker kryssing av Reddalskanalen.

Ny vannledning Rosholt – Solbergåsen - Egra 6801814

Strekningen Rosholt til Solbergåsen er ferdig. Det utføres geologiske undersøkelser i forbindelse med grunnoverenskomst og byggesak for strekning Solbergåsen og ned til Egra.

Vann og kloakk Hesnes, inkl kloakkpumpestasjoner, 6801503, 6801706, 6801705

I ferd med å slutføre grunnoverenskomster og ferdigstille planer og søknader.

Nytt renseanlegg - 6801605

Rambøll er i ferd med å levere rapport for mulighetsstudie av plassering av anlegg. Kommunaltekniske tjenester skriver fortiden sak til politikerne med mål om å avklare plassering.

Gang sykkelsti Frivoldalen – 6851813

Er ikke påbegynt siden det jobbes med reguleringsplan.

Veier - GS Moyveien og Grefstadveien, 6851606

De første 600 av 850 meter av Grefstadveien er ferdig. De gjestående 250 metrene tas i løpet av 2020. Deretter må Moyveien planlegges og anlegges.

Byhaven – 6851702

Står stille til et annet prosjekt, Servicebygget, blir etablert. Forhandling etter mislykket konkurranse pågår angående servicebygget. Det gjenstår relativt lite arbeid igjen i selve Byhaven, lys i lyspilar vil bli installert innen juni 2020.

Nedgravde containere 2016-2017, 6801440, 4 stasjoner etablert, 2 er byggeklare, men må planlegges med kabeletater før de settes ned. Gjenstår da 2 planlagte stasjoner.

Lys på Levermyr stadion: Prosjektet ble avsluttet i april 2020, med et mindre forbruk på kr 1 901 091,-.

Ombygging Voss gate 14 og 16 – 6901603

Kommunen overtok bygget 1.mars 2020 og har vært i drift siden.

Prosjektet er ikke avsluttet enda, siden det gjenstår noen små utbedringer. Budsjettrammen holdes og Grimstad kommune har fått tilskudd fra Husbanken på kr 9,0 mill.

Frivolltun og GROM – nødvendig ombygging areal, omsorgsleiligheter og ventilasjonsanlegg mm - 6901806

Ombyggingen på Grom er gjennomført. Prosjektering på ventilasjonsanlegg og sprinkling på Frivolltun bo- og omsorgssenter pågår. Det tas sikte på å begynne gradvis på oppgradering av ventilasjonsanleggene dersom nasjonale retningslinjer for Covid-19 tilser det. Foreløpig kalkyle viser at prosjektet kan gjennomføres innenfor vedtatt budsjettramme.

Utfasing av fossilt brensel – 6901714

Prosjektet er overført til 2020.

Det pågår fortsatt prosjektering parallelt med igangsatte prosjekter. Covid-19 setter begrensninger for igangsetting i noen bygg. Budsjettrammen ser ut til å holde for de tiltakene som er prosjektert.

Enøk-investeringer etter energimerking – 6851806

Prosjektet er videreført til 2020. En prioritert tiltaksliste er oversendt til styringsgruppa for behandling.

Økonomien ser positivt ut.

6 småhus – 6901601

Frem til 2020 er det anskaffet 4 enkeltboliger. Den ene av boligene (Opplandsveien 82) må rives som følge av branntilløp i 2019. Boligene blir erstattet med 2 nye boenheter. Finanseringen vil skje delvis som forsikringserstatning og delvis med midler fra 6 småhus-prosjektet.

Ny svømmehall

Reguleringsarbeid pågår, og parallelt foregår det også en mulighetsstudie. Mulighetsstudien går ut på plassering av svømmehall i forhold til park. 3,0 mill flyttes fra 2021 til 2020 på grunn av prosjektering.

Ny sentrumsbarnehage – 6901505

Utomhus-arbeider var utsatt til våren 2020 og derfor ble prosjektet videreført i 2020.

Dette arbeidet er gjennomført. Prosjektet vil bli lukket med positivt regnskap.

Bofellesskap Vollekjær – 6901818

Bygget er overtatt av andelseiere. Husbanken har utbetalt tilskudd. Gjennomgang av økonomi og sluttoppgjør med andelseiere pågår.

Bofellesskap Grooseveien – 6901911

Kalkylen viser at prosjektet ikke kan gjennomføres med en budsjettramme på kr 23,0 mill. Grimstad kommune er i dialog med foresatte vedrørende samarbeidsavtale og økonomi. Utkast til samarbeidsavtale er oversendt til foresatte.

Reguleringsplan: Tilbakemelding fra fylkesmannen peker mot full reguleringsplan.

Bofellesskap Eplehaven – 6901824

E18-trasé er avklart og Eplehaven reguleringsplan vil fortsette som planlagt. Det er etablert en prosjektgruppe i kommunen som har dialog med foresatte. Utkast til samarbeidsavtale er oversendt til foresatte. Budsjettrammen er på 24,0 mill.

Sykesignalanlegg – 6901612

Det er installert nytt sykesignalanlegg ved Fevikun bo- og omsorgssenter, Berge gård senter og Frivolltun bo- og omsorgssenter (inkludert Grom). Det er benyttet rammeavtale med Telenor som er forhandlet som en felles anskaffelse i Agder. Gjenstående midler i investeringsprosjektet er planlagt brukt for å installere signalanlegg i boliger innen enhet for habilitering, hovedsakelig ved Landvikun og Fevikun.

Ny Holviga barneskole – 6902005

Brakerprosess pågår. Det skal være en innovativ anskaffelse. Det jobbes med å lande gjennomføringsmodell.

Utlysing av anskaffelsen vil skje i løpet av høsten 2020. 3,0 mill flyttes fra 2021 til 2020, på grunn av prosjektering.

Ombygging av Fjære og Fevik skoler – 6902003

Kartlegging på Fevik skole er gjennomført. Skoleadministrasjonen er tatt med i prosessen og prioritering.

Ombyggingen skal være gjennomført før skolestart 2020.

På Fjære utarbeides det en rapport i henhold til vedtak om ombygging eller nybygg for barneskolen. Ny kalkyle utarbeides etter rapporten.

Barnebolig - enhet for habilitering

Prosjektgruppe er etablert. Prosjektgruppa har utarbeidet en prosjektplan. I denne planen fremgår det utredning, plassering, organisering etc. Prosess rundt tomtevalg og plassering er under arbeid.

Kulturhuset – fornyelse og ombygging av PAN - 6901709

Prosjektet er lyst ut. Fremdriftsplanen er noe endret, og ny ferdigstillelsesdato er satt til 20. november 2020. Det er usikkerhet knyttet til økonomien. Det vet vi mer om når tilbud er mottatt. Har fått tilsagn om tilskudd fra Norsk kulturråd på kr 750.000, -. Det forslås at dette tilskuddet skal brukes som ekstra finansiering, istedenfor netto finansiering.